

KILDEN

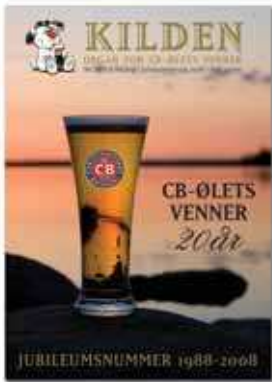
ORGAN FOR CB-ØLETS VENNER

Nr. 42 • 17 årgang • Jubileumsbrygg 2008 • Helt gratis

**CB-ØLETS
VENNER
20år**

JUBILEUMSNUMMER 1988-2008

Ansvarlig utgiver

CB-ølets venner v/styret
Postboks 4689
4673 Kristiansand

Bankkonto: 3060.07.45545

STYRET 2008/2009**Leder**

Øyvind Lund

Kasserer

Øystein Jensehaugen

Sekretær

Stein Chr. Salvesen

Styremedlemmer

John Olav Pfaff

Vilma Bazaes

Erling O. Berge

Varamedlemmer

Jan Inge Rasmussen

Kirsten Sørдалen

MEDLEMSBLADET**Design**

Meltdown Media

Forside

Istockphoto

Trykk

Edgar Høgfeldt AS

Bidragstere

Jan Inge Rasmussen

Kenneth Flaa

Morten Johansen

Stein Chr. Salvesen

Erling O. Berge

Øyvind Lund

INNHold

JUBILEUMSBRYGG 2008

Side 5: **Leder** Øyvind Lund har ordet

Side 6-7: **Hilsen fra Even Ruud**, vår første president

Side 8: **Fra Krakken: Hilsen fra Jan Inge Rasmussen**

Side 12-13: **CB-ølets venner anno 1988**

Side 14: **Norske lokalbryggerier frykter EU regler**

Side 16-18: **Lidenskap og patriotisme**
-Et tilbakeblikk på 20 år i CBs tjeneste

Side 20-22: **Om de norske Ølbryggeriers tilblivelse**

Side 22: **Kildens kulinariske hjørne**

Side 24: **Protokoll fra årsmøtet**

side 25: **Vedtekter for CB-ølets venner**

Side 26: **Leserinnlegg**

Side 28-29: **Soria Moria i Jotunheimen**
-Historien om hvordan CB åpnet perleporten

Side 30: **Det lykkelige byttet**
-En sann historie fra virkeligheten

KILDEN TRENGER DITT BIDRAG!
Alle trykte artikler honoreres med Six-packs!
Send ditt bidrag til redaksjonen på e-post:
post@meltdown.no

Byens
kultur
senter

EN EKTE IRSK PUB I HJERTET AV KRISTIANSAND

BYENS STØRSTE UTVALG I ØL • STOR UTESERVERING • ALLE RETTIGHETER

Markensgaten 10 - Kristiansand - Telefon 4000 1958
www.patrickspub.no

Kjære CB-venner!

Vi har igjen avsluttet et positivt år for vårt kjære bryggeri med en positiv utvikling og gode resultat.

Dette er kanskje en grunn for at CB-ølets venner ikke har vært så merkbare dette året. For det har ikke vært de store ting å stå på barikadene for. Men vi sover ikke og nu blir det kanskje til at vi igjen må ta opp kampen i forbindelse med EU sin emballasjepolitikk. Det kjempes over hele verden for ikke å forsøple atmosfæren, men det burde også tenkes litt på at engangsembalasje forsøpler de perlene av rekreasjonssteder og ferieplasse vi benytter. Disse beslutningene blir jo tatt på et høyere plan, men vi får stå beredte om bryggeriet nok en gang trenger vår støtte for å fortsatt eksistens. Håper at fornuften igjen seirer, for vi vil gjerne bruke våre krefter og resurser for å skape det hyggelig og minnerikt i disse jubileumstider.

For jubileumstid er det. Vi i CB ølets venner feirer 20 år og til neste år er vårt kjære bryggeri 150 år. For et par år siden var spørsmålet om det ble noe 150 års jubileum og feire. Nå er spørsmålet hvordan kan vi feire dette så våre kjære ølvenner og venner av vårt kjære kildevann vil merke det så positivt som mulig.

CB-ølets venner vil feire dette med en hyggelig kveld på Telford's den 18. mai som det sømmer seg på en bursdag. Med god mat, hyggelige priser og god underholdning. Den store festen som vi først hadde lagt opp til, blir slått sammen med bryggeriet feiring til neste år, for å få dette så storslagent som mulig. Og når det gjelder neste års feiring, så er CB-ølets venner representert med en representant i denne jubileumskomiteen. Sammen med 3 stk fra CB og 1 stk fra Hansa. Så vi vil få fremstilt våre interesser på en direkte, god og positiv måte.

CB-ølets venner nærmer seg raskt 11.000 medlemmer, så det hadde vært kjærkommet om dette medlemstallet kunne oppnås i jubileumsåret. Vi legger ned et stort arbeid

for å ajourføre våre medlemslister og få oppdatert adresseforandringer. Det er jo trist at vinnere av ei kasse med CB produkter ikke får den fordi postmannen ikke finner frem.

Våre såkalte A- medlemslister blir også oppdatert. Og vi bare beklager over for de som ikke har fått hjemsendt KILDEN og annen informasjon. Men ved hver utsendelse, får vi en stor bunke i retur fordi adressene er ikke gode nok. Vi prøver og leiter i kataloger, samt 1881. Men det er ikke så lett når svaret kommer opp med at det er 10 stk med samme navn.

Hjelp oss, send korrekt adresse til oss.

Det nye styret har en positiv og optimistisk innstilling til å gjøre en god jobb. Og denne jobben gjør vi best med oppbakking fra medlemmene. Dette gjelder også når det gjelder KILDEN. Har du meninger eller innlegg, vær så snill og send dem. Benyttede innlegg blir belønnet med en six-pack. KILDEN skal i henhold til statutter komme ut 3-4 ganger årlig. Så hvorfor ikke sørge for at dette blir 4. Det er alltid bra å være informert om tilstanden i konsenet.

Det er mye godt øl som er forsvunnet sammen med at bryggerier er lagt ned. Vår kamp er å sørge for at: **DET BESTE ØLET IKKE FOSVINNER!** CB ligger vårt hjerte nærmest og ganen trivs ikke uten vårt kjære velsmakende øl.

Vi venter, håper og gleder oss til å kunne smake på et nytt velsmakende jubileumsøl. Vi håper det kommer.

Ha et riktig godt jubileumsår og en riktig god sommer.

Hilsen

Øyvind Lund
Leder

En hilsen fra 001, Even Ruud -vår første President

Den 18. mai 2008 fyller CBØV 20 år. Det er tid for å rote litt i hjernecellenes askehaug før vi setter oss ned til jubileumsbordet på Telford's den store dagen.

Egenlig tok jeg avgjørelsen om å starte CBØV allerede ved juletider 1987. Jeg var gjest hos min venn Ole Geir Feste, og vi satt og hygget oss med å lage tomflasker i den golve mørketid. Den gang som nå stod det flust med varer fra Setesdalsveien 17 på bordet. "Så du mener CB trenger en venneforening?" sier min venn....." en slik kan ikke ha en hvilken som helst stiftelsesdato." Jeg forsto kjapt hva han mente, og vi brukte litt tid på å diskutere saken. "Det må bli 18. mai!!!" sa han. Ære være han for forslaget, dagen er glimrende valgt og enhver får legge i det hva de finner for godt.

Selv vil jeg si at den attende tross alt er litt mer enn den syttende, og attende mai er jo tradisjonelt en dag der tanken på øl er påtagelig. Selve stiftelsen bestod av en enkel seremoni på Telford's kl. 16.00.

Undertegnede hadde kalt inn til presskonferanse, invitert bryggeriet og noen av mine fuktigste venner på den tiden. I tillegg var det tilstede en del pubgjester som uforvarende havnet i samme båt. Avisene Sørlandet og Fædrelandsvennen kom, fra CB stilte den alltid smilende Ragnar Hagen opp. Det ble informert, talt, skålt og klappet, og dermed kom CBØV "godt av gårde", som herrene Bjørnsen og Jorsett påsto fra tid til annen.

Undertegnede hadde i beste Napoleon-stil utnevnt seg selv til foreningens første president. En jålete tittel som et senere styre omgjorde til det nåværende leder.

Grunnlegger av CB-ølets venner, Even Ruud, i velkjent positur. Foto: Jan Inge Rasmussen

I jubileumsåret faller det meg lett å karakterisere den første "Presidenten" som en naiv latsabb. I 1988 var landets største ølvenneforening Drammensølets Venner (DØV) med sine den gang 3.000 tørste struper. Med tanke på kvaliteten på vårt brygg, var jeg tindrende overbevist om at vi ville knekke DØV bare på jungeltelegrafens kraft. Der tok jeg feil. Det var først da min

etterfølger Ole "Tønder" Ingebretsen satte inn et mer målbevisst vervingsopplegg at foreningen fikk et firesifret medlemstall. Han var en viktig skikkelse for CBØV i en kritisk tid og fortjener honnør for det.

Fremdeles har DØV på papiret flere medlemmer enn CBØV, men jeg mener at vår forening er "tyngst". DØV har ingen medlemskontingent og jeg mistenker en del Drammensere for å ha ført opp slekt og venner når papiret er gått rundt bordet.

CBØV var ment til å være en forening med moro og høy sigarføring. En sammenslutning av lystige elementer som forsto seg på klodens mest vellykkede komposisjon av malt, humle, gjær og kildevann. Det har det også blitt, gjør ditt til at dette kan fortsette.

En periode var det en eller annen som syntes at årsmøtet var årets høydepunkt og gjorde dette til en krigsskueplass for kverulanter. Dette er en forferdlig misforståelse, årsmøtet må reduseres til det det er – en nødvendig parentes som ikke bør vare mer enn 19 minutter. Nei, det er hver kork som klinger mot søppelkassens bunn som indikerer høydepunktene. Vi vil ha det trivelig og atter trivelig.

Med et godt håp for de neste år, og en takk til styret i jubileumsåret.

Gratulerer med dagen, CB-Ølets Venner!
Even Ruud, medlem nr. 001

Ledere i CB-Ølets Venner 1988-2008:

Even Ruud, president
Ole Tønder Ingebretsen
Sylvi Langholm
Oddvar Stendal
Reidar Bull-Gjertsen
Sylvi Langholm
Kenneth Hansen
Øyvind Lund
Marianne Åteigen
Øyvind Lund

LEGG TUREN TIL CAFE GENERALEN OG VAKRE RAVNEDALEN

MUSIKKALENDER SOMMEREN 2008

- 06/6 MARQUEE BAND
- 13/6 ANNEKE VAN GJERSBERGEN (UK)
& DANNY CAVANAGH (UK)
- 20/6 SORDAL
- 27/6 RONNIE JACOBSEN M/ BAND
- 04/7 ROBERTS MOJO BAND
- 09/7 KIM LARSEN*
- 11/7 ERIK FABER
- 18/7 THOM HELL
- 25/7 JAMES BAND
- 27/7 BJØRN EIDSVÅG & LISA NILSSON*
- 01/8 KJETIL GRANDE & VIDAR BUSK
- 08/8 DAVY JONES' LOCKER
- 09/8 THE GROOVE-O-MATIC
- 15/8 KNUT REIERSRUD BAND
- 22/8 CHICAGO BLUES MEETING
- 29/8 RITAS LOLITAS
- 30/8 SECRET GARDEN*

* Konserten synes å bli innest i Ravnedalen, forhåpentlig: Konsertene varer kl. 21.00. Billetter kjøpes i årets RB i Kunnskapsforlaget. Ved årlig var flyttes konsertene til Kock i Østingsvegen, Å.

QUIZ

Velkommen til vår uhyrdelige spørrelek med flotte premier torsdager i oddetallsuker kl. 19.00 fra 5. juni

KOR OG ALLSANG

Hver onsdag fra 18. juni - 27. august kl. 19.00. Fri entré. Ta med sangstemme og gjerne en campingstol!

Cafe Generalen

Åpningstider T.o.m. 31/5: Hver dag fra 12.00-18.00. Fra 1/6 - 31/8: Hverdager kl. 12.00-21.00, søndager kl. 12.00-18.00. Ved arrangement kan åpningstiden variere noe.

RAVNEDALEN - KRISTIANSAND - TELEFON 38 09 07 91
WWW.RAVNEDALEN.NO

Gratulerer med 20-års dagen!

For nesten nøyaktig 20 år siden, den 18. mai 1988, satt noen småtørste sjeler på Telford's Pub, etter en krevende 17. mai feiring og ferdigstilte den da allerede befruktede briljante ide; vi stifter en forening som vi kaller CB-Ølets Venner og sådan skjedde det!

I begynnelsen gikk det stille og rolig for seg vedr. medlemstall, men da truende skyer nærmet seg Bryggeriets goddufter på Setesdalsveien i 1989, etter at CB og Tou ble kjøpt opp av Syltetøyfabrikken (Nora-konsernet), ble det høye "krus"ninger fra CB-elskere. CB-Ølets Venner fikk samlet ca. 10.000 underskrifter fra Kristiansandsborgere, som en klar protest mot dette tøystet. Ingen store og stygge ulver skulle overta den tradisjonspregede skatt av et Bryggeri, som i verste fall kunne ha resultert i nedlegging, eventuelt at bygningene skulle brukes til lagerlokaler for sølevann og burbleslurp! De nå legendariske underskriftene ble overlevert prisdirektøren personlig. Resultatet var at bryggeriet kom på lokale hender.

Det viste seg etter hvert at nye lokale eiere ikke hadde særlig kjærlighetsforhold til verken CB eller den rene og edle ølprodukt. Heldigvis forsvant disse kvasijapper. CB stod tilbake med tap, selv om Bryggeriet

holdt den samme gode kvalitet. Et svensk bryggeri (Spendrups) viste sin interesse, og var eiere i noen år, før Hansa Borg overtok. CB er i dag et høyst levende bryggeri, med økning i den gjærelle omsetningen.

Men, det kunne ha gått galt, og her bør CB-Ølets Venner skryte uhemmet av seg selv, i forhold til all den reklame og den form for profilering vi har gitt CB, høyst frivillig, som en kjærlighetserklæring til Norges champagne (CB-øl)! Pr. skrivende stund har CB-Ølets Venner ca. 11.000 medlemmer - og det er en kjerne av medlemmene som er aktive i forhold til å holde det hele i gang, 20 år etter stiftelsen. Hurra for disse!

Det viktigste for de fleste medlemmer har vært og er at CB-ølet er rett og slett veldig godt, det har noe med identitet å gjøre. Ingen trenger å rødme når en drikker dette brygget, verken i Kristiansand eller resten av hele verden, for den saks skyld.

Så gjenstår det kun å heve glasset med det gyldne brygg å håpe på mange nye år med kildevannet som en naturlig venn som stadig vinner nye venner.

*Hilsen Jan Inge Rasmussen
tidl. redaktør, KILDEN*

Gjør som over 10.000 andre! -BLI MEDLEM I CB-ØLETS VENNER

Støtt det lokale bryggeri og respekten for CB-ølets kulturbærende tradisjoner

Engangskontigent: kr. 40,- Bankkonto: 3060.07.45545

Merki giro: "Medlemskap". Så fort vi har registrert din betaling, blir medlemskort tilsendt i posten

Velkommen til puben midt i Markens!

Åpent fra klokken 08:45 - Søndag fra klokken 10:45

Victoria

PUB

Vi gratulerer CB-ølets venner med 20 års jubileumet og vår egen Oddleif med 50 års dagen 23. mai!

Hyggelige priser - Storskjerm - Uteservering i hagen - Aldersgrense 20 år
Levende musikk hver dag fra onsdag-søndag!

BAGERSMAUET I MARKENSGATE • TLF. 38 07 48 90 • WWW.VICTORIAPUB.NO

HERLIG MAT! HERLIG DRIKKE! HERLIG MILJØ!

MARKENSGATEN 16 • KRISTIANSAND • TELEFON 38 09 06 22 • WWW.HERLIGLAND.NO

KILDEN JUBILEUMSBRYGG 2008 • 9

På Pieder Ro får du det som er godt for magen og sjelen!

LUNSJ- & SMÅRETTER

Flere spesielle retter i vår lunsmeny

LUNSBORD

Mandag-Fredag 11-14

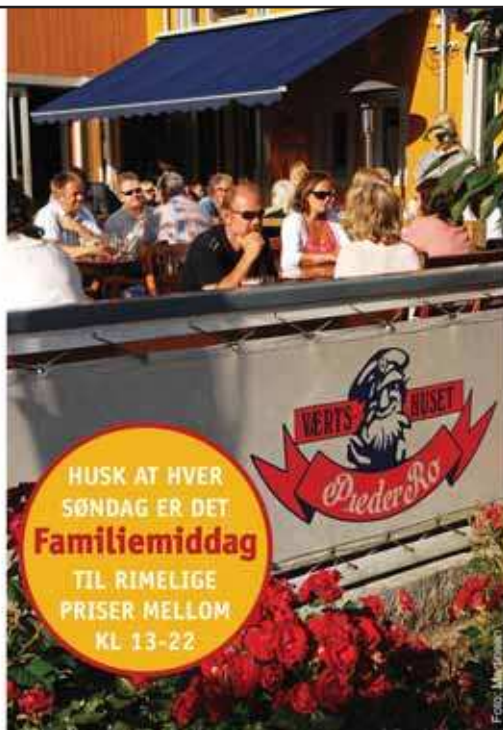
A LA CARTE

Ekklusive kjøtt- og fiskeretter.
Alle hverdager mellom 16-23. Stor vinmeny

Vårt populære **SILDEBORD**
hver lørdag mellom 12-17

Du finner oss på Fiskebrygga i Kristiansand
Telefon: 38 10 07 88 • www.pieder-ro.no

MØLLE PUBEN

Puben på Kagfjellet

RÅDHUSGATA 15 - KRISTIANSAND - TELEFON 38 02 74 70

Kos deg på Kag-terassen, vår herlige uteservering på torvet!

Åpningstider: Mandag-torsdag 10.00 - 24.00
Fredag og lørdag 10.00 - 03.00 Søndag 10.00 - 24.00

Pizza & Pasta

På Torvet i Kristiansand inviteres du nå til
forførende Pizza, dampende Pasta, swingende Jazz og
høy stemning fra morgen til kveld. **Velkommen!**

- It don't mean a thing - if it ain't got that swing!

ETABL

1947

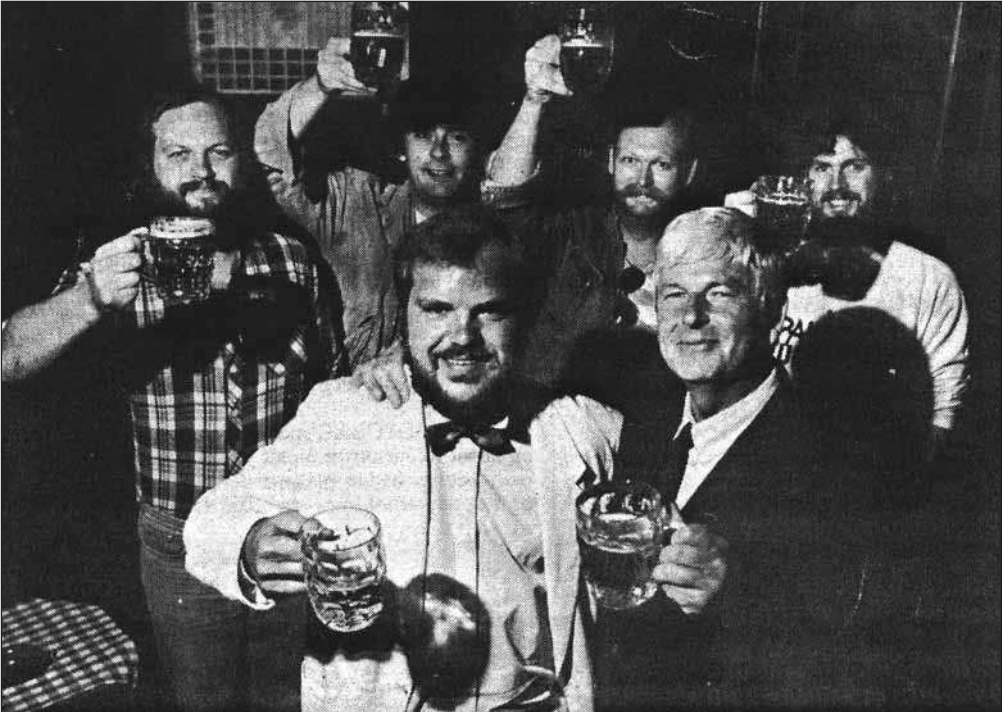
JONAS B. GUNDERSEN

Torvet, Kristiansand • Tlf: 38 09 18 18 • WWW.JBG.NO

CB-Ølets venner anno 1988

Vi har heldigvis oppsporet klipp fra den lokale presse i forbindelse med stiftelsen av CB- Ølets Venner. Våre stolte "forfedre" var ute i pressen kort tid etter stiftelsesdagen. Her bringer vi utdrag fra pressekonferansene.

Eneste bilde som finnes fra stiftelsen av CB-ølets venner på Telford's 18. mai 1988. Foran fra venstre: President Even Ruud, Salgssjef Ragnar Hagen. Bak fra venstre: Ole Tønder, Alex Scherpf, Kjetil Tjørn og Hans Olaf Lohne. Foto: Nye Sørlandet

Nye Sørlandet, 20. mai 1988:

Christianssands Bryggeri har fått sin egen venneklubb. 18. mai ble CB- Ølets Venner stiftet, og formålet er å videreutvikle et allerede eksisterende kjærlighetsforhold til det lokale bryggede øl.

CB-ølets Venner med president Even Ruud i spissen, for anledningen kledd i hvit smoking, presiserer at dette ikke er en klubb for de som må reparere. Her skal vennskap pleies og kulturen dyrkes. Blant annet skal klubben,

som skaffet tre nye medlemmer stiftelsesdagen, arrangere fellesaktiviteter for sine medlemmer.

Fellesturer

Aktivitetene kan være skikkelig hjelp til Start på deres hjemmekamper, fra tribunen selvsagt, trofast publikum på skøytearenaer eller fellesturer til konserter i inn og utland. Hvor disse arrangementer begynner og avsluttes nevnes det intet om. CB's spesielt inviterte Ragnar Hagen synes det er svært hyggelig at Kristiansandsølet har fått sin

venneklubb. Han lover sogar et utstrakt samarbeid med klubben; men garanterer ikke at den vil få innflytelse på Bryggeriets videre utvikling.

“Godt ut”

Men informasjon om alle nyheter vil selvsagt komme klubben i hende så hurtig det lar seg gjøre. President Even Ruud viser til startmottoet fra skøytespråket: “Vi kom godt ut”.

Fædrelandsvennen 25. mai 1988:

CB-Ølets Venner markerte nylig sin fødsel for presse og bryggeri ved en festlig liten høytidelighet på Telford's Pub i Kristiansand. Venneforeningen er avfødt ut fra respekten for Christianssands Bryggeri, for den entusiasme bryggeriet nærer for landsdelen med Sørlandspilsen, lett Sørlandspils og så videre og så videre, forteller foreningens talsmann, Even Ruud.

Bakgrunnen for tiltaket et altså ren og uforfalsket patriotisme. Ruud mener nemlig at CB gir kristiansanderen en identitet: Vi har vårt eget øl!

Unge Ruud viker slett ikke tilbake for å komme med en programerklæring: Så langt det er mulig, skal vi drikke vårt eget øl. Skal du for eksempel spise middag på en CB-løs restaurant, vil foreningen levere en kasse av det riktige ølslag som du kan kjøpe. CB-ølet skal selvsagt også medbringes til alle mulige tilstelninger i inn og utland.

CB-ølets Venner håper på en dialog med byens bryggeri. Buttons, T-skjorter med passende slagord planlegges, og for enkelthets skyld er prisen for medlemskap satt til kr. 39. Det er panten for en kasse Sørlandspils.

Ruud ønsker å understreke at dette ikke er en forening for fyll. Vennenes høyeste ønske er å ha en verdig form. Fyll er ikke kultur - og dette er et kulturelt tiltak.

I alt har CB-Ølets Venner ni levere regler, utformet fritt over Christiania-bohemens ni bud for riktig liv og levesett. Vi tar med en: Unnlatt aldri å gjøre skandale på CB-løse puber!

GREAT GARLIC GIRLS

STARFLIGHT

Årets store sommershow på Havana Etcetera

PREMIERE ONSDAG 9. JULI
SPILLES I JULI

KJETIL & KJARTAN
“All Right Show”

SPILLES FREDAG 1. & LØRDAG 2. AUGUST

Forsalg av billetter på Fønix kino, tlf 820 54 350
For bespisning og bordbestilling ring vår
VIP-telefon 38 02 96 66

RESTAURANT
HAVANA ETCETERA
BAR CLUB

Vestre Strandgate 23 – Kristiansand – Tlf 38 02 96 66
www.havana-etc.no

Ratebeer kårer årets beste øl og bryggerier

I Ratebeers årlige kåring av verdens beste øl og bryggerier, plasserer Nøgne Ø seg på en imponerende 23. plass på lista over verdens beste bryggerier! Foran Nøgne Ø på lista finner vi kun 6 europeiske bryggerier, hvorav tre fra Belgia, to fra Danmark og et fra Sverige. Også på lista over verdens beste øl er det kun Nøgne Ø av de norske bryggeriene som plasserer seg, og det med to øll! Både Dark Horizon 1. edition og Imperial Stout er inne blant de 100 ølene lista består av. Kåringen er basert på over 1,4 millioner vurderinger av mer enn 76000 øl fra over 8000 bryggerier fra hele verden, så det er ingen liten prestasjon av et lite bryggeri fra lille Norge. Vi gratulerer så masse! Hele lista kan sees på www.ratebeer.com

Atna Bryggeri konkurrer

Styret har levert begjæring om oppbud til Skifteretten, i og med at salget ikke var stort nok til å dekke kostnadene, og aksjekapitalen var brukt opp. Siden starten i 2005 har bryggeriet lansert 10 forskjellige øl (blant annet Mopedøl) som har vært solgt både på Vinmonopolet og i dagligvaren, så det har ikke vært noe å si på distribusjonen. Dette viser bare hvor vanskelig det kan være å drive med nisjeprodukter innenfor den alkoholholdige sektoren. Svært mange vi har vært i kontakt med etter nyheten uttaler at dette var leit og de hadde en bestemt øltype som sin Atna favoritt. Til syvende og sist er det faktisk omsetning og ikke hederlig omtale som danner eksistensgrunnlaget. La oss håpe vi har sett årets siste konkurrer/nedleggelse innen bryggeribransjen i år.

Norske lokalbryggerier frykter EU regler

Nyheten om at EFTA's overvåkningsorgan ESA har uttalt at grunnavgiften er en skatt som diskriminerer ikke-norske bryggerier fra EØS-området fører til frykt for nedleggelse hos enkelte norske lokalbryggerier. Det er altså ikke miljøavgiften, men den avgiften på 97 øre som legges på emballasje som ikke kan gjenbrukes som er stridens kjerne. Dersom denne avgiften fjernes frykter en del bryggerier at produksjonen vil sentraliseres da mange lokale bryggerier ikke har investert i anlegg for å tappe på engangsemballasje. Bransjen forsøker å beholde denne avgiften med å dokumentere at dagens panteordning gir bedre miljøgevinst enn engangsemballasjen. Viktigere er det nok at det er lite gunstig at et øl skal brygges i en by for så å transporteres til en annen by for tapping, og så returneres for lokalt salg. Da vil det være mer naturlig at all øl produseres på de største anleggene som også har sine egne tappeanlegg før det distribueres ut lokalt. Resultatet av dette er en rekke overflødige lokale bryggerier.

Motargumentet mot miljøgevinsten på pant isolert sett fra EFTA's side vil nok baseres på at også engangsemballasje resirkuleres. Det eksisterer allerede innsamlingsstasjoner for engangsemballasje som knuses og smeltes om. Spørsmålet er om panting, vasking og gjenfylling er mer miljøvennlig enn normal glassretur. Skal man først bruke miljøhensyn som argument isolert sett stiller dette kanskje ikke så sterkt i et land med såpass god statistikk for glass og metall retur. I neste omgang kan man også vurdere hele poenget med pantesystemet, så lenge forutsetningen er at også engangsemballasje gjenvinnes. Det er hevet over enhver tvil at ut i fra de lokalpolitiske hensyn bør avgiften forbli som i dag, men det spørs hvor mye EFTA tar hensyn til dette. Er det ikke nettopp fri konkurranse på tvers av landegrensene som er målet?

VELKOMMEN TIL BAKGÅRDEN BÅDE &

Vi serverer både klassisk pubmat
& god norsk husmannskost
Rikholdig utvalg på både fat & flaske
Åpent hver dag fra kl.15.00 Lørdag fra kl.13.00

bakgården
både &

Lidenskap og patriotisme

- Tilbakeblikk på 20 år i CBs tjeneste

1988: CB-Ølets Venner blir stiftet 18. mai kl. 16.00 på Telford's Pub.

1989: Nora konsernet truer. 10.000 underskrifter blir samlet og levert Priserådet. Sørlandsvekst overtar CB.

1990: Pre-KILDEN tid, det verves nye medlemmer og det drikkes øl.

1991: Det samme som 1990.

1992: Stor sommerfest på Christiansholm Festning. Første æresmedlem blir Kristen Gislefoss • CBØV deltar i Borgertoget 17. mai, "flest medlemmer, minst deltakelse" • Roald Skretting blir medlem 3.000 • Første utgivelse av KILDEN, redaktør blir Jan Inge Rasmussen. • Oslo blir ølsignet av CBØV • CB juleølet til topps i VG.

1993: CBØV får egen sang, 'Det beste øl på jorden', tekst/melodi av Louis Jacoby • Arve

Størseth blir medlem 4.000, som verves i Markensgt. • CB's salg øker med 30 % • Vi deltar på Skalldyrfestivalen i Mandal med hell • Jevnt over kr. 35,- for halvliteren i Kristiansand • Spendrups Bryggeri overtar CB, Sørlandsvekst endelig ute • Vi besøker Aass i Drammen.

1994: Vi besøker løvens hule, Arendals Bryggeri • Megleren selger halvliteren for kr. 33! • 16 skjenkesteder med CB på fat registrert i Oslo • Syltetøyfabrikken får pris for verste likestillingsfiendelig reklamefilm • Geografiprisen til Lena M. Samuelsen. CB innvier nytt tapperi 9. mars • Feriepilsen får sølv • Vi besøker Spendrups i Sverige. Vi er på ølmesse i Oslo • Halvliter på Telford's kr. 38,- • Jubileumsølet til topps i bladet Mat & Drikke • Ægestatuetten til Ola Hegg, årets ølpersonlighet.

1995: Vårbrygg introduseres for første og siste gang • 3 1/2 introduseres. Forsvant etter første brygg • Ny redaktør i KILDEN, Per Gundersen • Vi deltar blant annet på Risør Båtfestival, Vannfestival, Quartfestival, Skalldyrfestival • Torbjørn Mathiassen blir medlem 7.000. Drikker ikke øl! • Magnumflasken introduseres • CBØV blir kåret som årets ølforening i Norge, på Ølfestivalen i Oslo. Kommer hjem med Ægestatuetten.

1996: Ølmonopol i Kristiansand diskuteres • Ny alkohollov diskuteres • CB oppretter kontor i Trondheim • Magnum går så det suser • Æresmedlem nr. 2 blir Even Ruud. Magnum mørk introduseres • CBØV kroer starter på Megleren.

1997: Gammel redaktør tilbake i KILDEN • Telford's får mediepris • Tommy Røinås Ingebretsen blir medlem 8.000 • Antall CB skjenkesteder i Oslo: 32.

1998: Juleølet (det sterke) vinner i hovedstaden • Telford's Pub er 25 år. What a party! • Geografiprisminner befinner seg på toppen av Empire State Building • CB vokser stadig • Ring... inntar deler av Caledonien • Vi besøker Ølfestivalen nok en gang i Oslo • Paddy's, irsk pub åpner i Kristiansand • Stor sommerfest på Festningen, 300 deltar • Ola Hegg slutter som direktør på CB • I følge Humla (ølblad) er KILDEN fylt til randen av patriotisme; nesten så det skummer over • På tur igjen til Danmark • 'Pilsmaskinen', øl-cd lanseres, til ære for CB • Nytt æresmedlem, Rolf Wittemann.

1999: CBØV-kro på Chr. Quart (båten altså) • CB øl i kranene på samme båt. • CB 140 år Hansa Borg blir nye eiere • Nytt æresmedlem; Ola Hegg • Antall medlemmer nærmer seg 10.000 • Vi kjemper for Jubileumsølet • Hartmanns Brygge selger omregnet halvliter for kr. 61, 25!

2000: Vi deltar på ølfestival på Hønefoss • Vi deltar stadig på Skalldyrfestivalen • På tur igjen til Danmark • Kristiansand første bydelspub åpner; Lonskråga.

2001: KILDEN fyller 10 år • Fornyet satsing på vin fra CB • Øl-o-meter pr. halvliter, utendørs: Lonskråga nr. 1, med kr. 38, sist ut; Caledonien, kr. 65! • Mureren er tilbake, i hardplast • Sølv til CB's juleøl • Jan Inge Rasmussen gir seg som redaktør av KILDEN • Sylvi Langholm trekker seg som leder, Kenneth Hansen overtar • CB-ølets venner får medlem nr. 10.000. Den heldige er Tor Helge Ryen fra Søgne

2002: Telford's Pub feirer 30 år i folkets og de gyldne dråpers tjeneste • Suksesser som Århustur og sommerfest på Festninga gjentas • Reklamebyrået Meltdown Media overtar produksjonen av Kilden • Kildens julebrygg vekker oppsikt med sin lettere avkledde pike på forsiden

2003: CB lanserer Feriepilsen på boks under slagordet "Sommeren er i boks" • Ny debatt om selvbetjening av øl og rusbrus i butikkene • CB engasjerer seg kraftig som hovedsponsor for Quart Festivalen og lanserer Quart Pack, 12 halvliter i hendig eske • CB-ølets venner feirer 15 år. 120 feststernte deltagere tok turen til festen på Telford's • Tom Waits løpet arrangeres for første gang i Kristiansand • I juli økte CB ølsalget med hele 14 prosent i forhold til i 2002 • Årets juleøl får en heller lunken mottakelse fra eksperter og presse • KILDEN har en stor test av polets sterkøl og kårer Morland Old Speckled Hen som vinner

2004: Choice velger Hansa Borg og CB produktene finner veien til Clarion Ernst og Peppes Pizza • Ring... gjør inntog på

10.632 underskrifter for CB

CB-ølets venner jubler over de 10.632 underskrifter til støtte for Christianssands Bryggeri.

Av GUD I. ULVBERG
Foto: TORE ANDRÉ AARHØEN

KRISTIANSSAND: – Vi er overveldet av det over skattene. Dette er akkurat det vi trenger, sier aksjonsleder Siri Vi Langhølen, som sammen med Kenneth Flax taller underskrif

ter etter søndag.

Aksjonen til CB-ølets venner har plukket en dory uke. Folk har skrevet under på folgerne og sagt: «Jeg støtter aksjonen. CB skal lagre av CB.»

Også stiller seg på CB. Trond Arntsen er barnevit, hans representanter de ansatte i styret i Hansa Borg, som har styret i Danmark i dag står

de. De styret skal holde Hansa Borgs produksjonsapparat opp til behandling.

– Det er ingen kolliderende fraksjoner i bryggeri med Christians-

sands Bryggeri. Men det er viktig å være fere vis, sier Arntsen.

Han gløder seg til å underskrive de over 10.000 underskrifter til styrets medlemmer i lørdag

vet. De aksjonen startet helper CB-ølets venner på å klare opp over 4000 underskrifter.

KRAFTIG SIGNAL: Siri Langhølen og Kenneth Flax talle underskrifter til støtte for CB 10.632 alt. – Et sterkt signal om at CB ikke må bygges ned, sier Langhølen.

Inge Rasmussen, lanserer ølheftet “Øleventyr og andre øltanker fra en nesten virkelig verden” • Hansa Borg fjerner Christians fra hyllene • Debatten om miljøavgiften på engangsembalasje når nye høyder • KILDEN utgir et stort Valgspesial og gir hvert parti en six pack med spørsmål. Alle untatt FrP svarer • Arbeiderpartiet holder støttekonsert for CB på Paddy’s • Hansa Borgs administrerende direktør, Lars A. Midtgaard, avviser at det er aktuelt å legge ned CB. Direktøren blir også medlem i CB-ølets venner • Den klassiske “lille brune” selger hele 52 prosent mer i juni og juli enn på samme tid i 2004 • Statsminister Jens Stoltenberg støtter CB og erkjenner at han elsker produktene • Etter over 20 år i bransjen tok Jan Arild Falkum favel med Six Pence

Radisson SAS Caledonian Hotel, men Telford’s får fremdeles lov til å beholde CB i krane • Øyvind Lund blir ny leder • CB-ølets venner har en massiv støtteaksjon for å bevare CB. Under parolen “CBs produkter skal produseres av CB” samlet foreningen inn 10.632 underskrifter som ble overgitt styret i Hansa Borg 15. mars. Styret fikk hakeslepp og rørte ikke CB • Beinhard priskrig på flaskeøl når paller med billig Tuborg kjøres inn i butikkene • I et stort intervju med KILDEN sier CBs plassjef Tom Edvardsen at han på sikt frykter en total utflugging av Norsk bryggeribransje • Streik på CB • Vannsalget går til himmels • Debatten om grunnavgiften på engangsembalasje raser, men AP og Jens Stoltenberg sørger for at avgiften består til CBs lettelse • CB-ølets venner lanserer A-ktivt medlemskap med positiv respons • CB selger svimlende 1 million liter julebrus

2005: CB tapper Odin på flaske for COOP-kjeden • KILDENs tidligere redaktør, Jan

2006: Christians er tilbake i hyllene etter stort “vannpress” fra Kristiansands innbyggere og CB-ølets venner • Foreningen avlegger et bedriftsbesøk hos Nøgne Ø

2007: Marianne Åteigen blir ny leder •

Vi er på ølfestival i Kongsberg og oktoberfest i München

Alt sakset fra KILDEN

THE REAL DEAL

HARVEYS FAMOUS
CHEESE BURGER+ *Coca-Cola* +COFFEE

139,-

Harveys®

BAR & RESTAURANT

SPORTS BAR

Enjoy Your Stay!

TOLLBODGATA 3 ☎ 38 07 23 05

OM DE NORSKE ØLBRYGGERIERS TILBLIVELSE

Det er viktig å ta vare på egen ølhistorie, og denne gangen skal det dreie seg om norske bryggerier generelt også noe lokalt, det vil si om de norske ølbryggerier tilblivelse.

Ølbryggeriene vokste opp på mange steder for at de kunne betjene de lokale markeder. Husk på at distribusjonen den gang var begrenset til hest og kjerre og at kundene også selv kom til bryggeriene for å hente øl. Som oftest ble øl hentet i et eller annet åpent kjøretøy. Disse nyanlagte "større bryggeriene" var selvsagt etter nåtidens forhold små og typiske håndverksbedrifter. Bryggerifaget ble i den tid betraktet som et håndverksfag.

Før denne tiden ble ølet brygget privat. Enhver gård på landet, et hvert hus i byen hadde det som het bryggerhus. Betegnelsen "bryggerhus" henger enda igjen i vår tid. Man skal ikke mer enn 60-70 år tilbake i tiden, da det var alminnelig betegnelse på gjerne et uthus eller et tilbygg eller en kjeller hvor det var en stor bryggerkjele, enten i støpejern eller kopper.

Helt til midten av 1850 årene var tilvirkning og omsetting av øl en fri næring. Fra gammel tid hadde enhver fri rett til å brygge sitt øl selv. I tillegg til hjemmebrygging var det særlig i byen en rekke næringsdrivende som drev brygging av øl for salg ved siden av sin øvrige virksomhet.

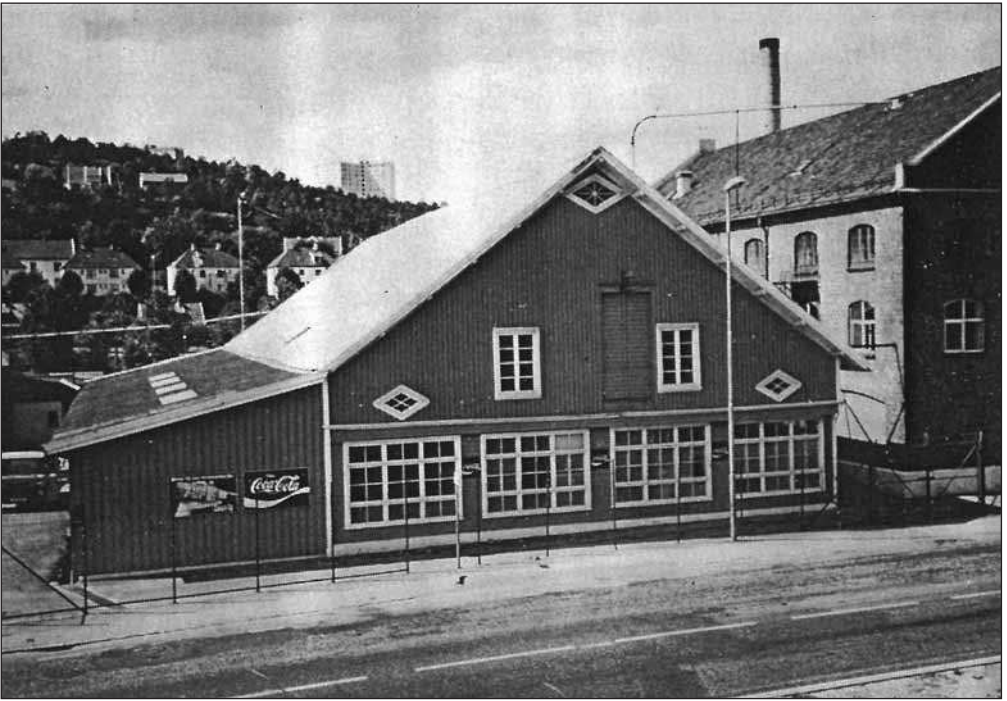
I Kristiansand var to av de mest kjente som brygget øl for salg, herr Fritz Schmidt i Østre

Strandgate og Rådstuetjener Gullov Persen. Den gang ble det brygget noe de kalte for sødtøl og potøl. Man må trygt kunne gå ut fra at sammenlignet med dagens øl har det vært lite velsmakende.

Fremstillingen av øl og malt har vært kjent gjennom flere tusen år tilbake i tiden. Men allerede fra fönikernes tid visste man at spiret korn av bygg og hirse osv. ble til malt. Det knuste maltet ble tilsatt varmt vann ved stigende temperatur til stivelsesstoffene gikk over til sukker, det vil si maltsukker. Til denne maltsukkerholdige væske, kalt vørter, ble det tilsatt gjær og omdanning av sukker til alkohol var i gang.

Håndverk blir industri

Slik ølbrygging hadde foregått i middelalderen og før den tid, holdt den seg frem til midten av forrige århundre. Bryggerkunsten hadde således gjort få fremskritt. Det var dampmaskinen som skapte industri også av ølbrygging. Det tunge håndarbeidet i bryggerhuset og ved knusingen av maltet ble overflødiggjort. Arbeiderne som hadde brukt å røre i meskekaret etter oppsang, ble avløst av mekaniske røreapparater. Fyringen under vørterpannen som var et anstrengende og

Christianssands Bryggeri i riktig gamle dager. Foto fra CB's Jubileumsbok (1984)

ansvarsfullt arbeid, ble erstattet med dampoppvarming osv.

En annen oppfinnelse som begynte å slå igjennom på 1880 tallet var kjølemaskinen. Bryggeriene brukte store mengder kulde til gjærhus og lagerkjellere, og tok straks den nye maskinen i bruk. Dermed ble de uavhengige av natur-is og sparte en mengde manuelt arbeid.

I 1858 ble det innført en produksjonsavgift på malt, den såkalte maltskatten. Loven forutsatte at de som drev med malting, dvs. spiring av bygg for å omdanne dette til malt, skulle malte nærmere fastsatte minimumskvantum. Som følge av maltskatten, måtte de fleste små hjemmebryggere, som fantes overalt, innstille sin virksomhet i løpet av de nærmeste følgende år. Maltskatten var en forløper til dagens ølavgiftssystem pr. liter inndelt i avgifts og skatteklasser. Det ølavgiftssystem vi har i dag ble innført i 1912. Den norske øllov av 1912 sier at norsk øl skal fremstilles av bare

vann, malt, humle og gjær. Andre råvarer som mais, sukker osv er ikke tillatt.

Her følger renhetsloven, fra 1516, her i opprinnelig språkdrakt: *“Wir wollen auch dass in unserer Stätten, Märkten und auf dem Lande zu keinem Bier etwas anderes als Gerste, Hopfen und Wasser genommen und gebraucht werden soll”*. (Herzog Wilhelm von Bayern, 1495-1550).

Tidlig i forrige århundre hadde man i Tyskland funnet opp en ny metode for fremstilling av øl. Denne metoden kaltes den Bayerske metode og var basert på en annen gjærtype som under gjæringen sank til bunns i gjærkaret. Denne prosess var bedre, men krevde mer kapitalkrevende utstyr.

Det var nok disse to hendelser, dampmaskinen og den Bayerske metode som gjorde at den moderne norske bryggeriindustri stort sett ble anlagt i disse årene og utover.

I midten av forrige århundre må det ha vært rundt 60 mer industrielt drevne bryggerier

spredt utover hele landet. I slutten av forrige århundre måtte nok en del nedlegge virksomheten, men så sent som i 1901, da Den Norske Bryggeriforening ble stiftet, var det 48 bryggerier. Av D.N.B.F jubileumsbok fra 1926, fremgår det at det første bryggeriet for fremstilling av Bayerisk øl i Norge ble anlagt allerede i 1834. Her følger en oversikt over hvilke bryggerier som ble anlagt i de viktige år før århundreskifte, og mange er forsvunnet under marsjen:

- 1834. A/S P.Ltz. Aass, Drammen
- 1837. Schous Bryggeri, Oslo, nedlagt
- 1838. Moss Bryggeri, nedlagt
- 1839. Arendals Bryggeri, del av Ring...
- 1840. Borg Bryggeri, Sarpsborg
- 1846. Lillehammer Bryggeri, nedlagt
- 1854. Lundetangen bryggeri, Skien, nedlagt
- 1855. Tou Bryggeri, Stavanger, nedlagt
- 1856. E.C Dahl, Trondheim, del av Ring...
- 1857. Hamar bryggeri, nedlagt
- 1859. CB (IKKE NEDLAGT!!)
- 1859. Frydenlund Bryggeri, Oslo, nedlagt
- 1876. Ringnes Bryggeri, (utenfor Oslo)
- 1877. L. Mack's Ølbryggeri, Tromsø
- 1877. Fredrikstad bryggeri, nedlagt
- 1897. Nordlandsbryggeriet, Bodø, nedlagt
- 1899. Grans Bryggeri, Sandefjord

Når det gjelder forbruk av ølet i denne "storhetstiden" ble ikke ført statistikker før 1859, da var forbruket her til lands ca. 280.000 hl og til sammenligning var forbruket i 1925 743. 929 hl. Da er det naturlig å avslutte denne artikkelen med at det gode norske øl er stadig å finne overalt med visse unntak.

*Tekst: Fra CB's Jubileumsbok 1984/
Jan Inge Rasmussen*

K I L D E N S

Kulinariske hjørne

Her er vi igjen med en ny og
ølsmakende oppskrift.

Lammekoteletter i Bokkøl

Ingredienser:

- 8 lammekoteletter
- 2 dl bokkøl (type velger du selv)
- hvetemel
- smør
- ris
- gulrøtter og brokkoli
- salt & pepper

Slik gjør du:

1. Lammekotelettene saltes og pepres før de vendes i mel og stekes gyldne i smør

2. Ferdig stekt overhelles de med Bokkøl og får surre under lokk i 15 min på svak varme

3. Ta kotelettene ut av pannen og la sausen koke inn til den blir riktig fyldig

4. Server kotelettene varme med bokkølsaussen og kokt ris. Server gulrøtter og brokkoli ved siden av.

Vel bekomme!

Neste oppskrift:
CB-Ølets Venners fisketaco

VELKOMMEN TIL PÅ HJØRNET I CALEDONIENKVARTALET

- Bar med alle rettigheter
- Jevnlig konserter på vår intimszene
- Akustisk kveld hver søndag
- Fotball på storskjerm
- FilmQuiz hver måned
- Klassisk aften

På hjørnet
CALEDONIENKVARTALET
KRISTIANSAND

SJEKK VÅRE NETTSIDER WWW.PAHJORNET.NO FOR ARRANGEMENTER

PUBEN MED BLAUDE KONSONANTER

JAVEL

ÅPNINGSTIDER

Søndag-torsdag: 18.00-01.00

Fredag 17.00-03.30 Lørdag 18.00-03.30

VESTRE STRANDGATE 23 | TELEFON 38 07 09 12 | WWW.JAVEL.NO

PROTOKOLL

CB-Ølets Venners årsmøte 18. april 2008

Sted: Christianssands Bryggeri – kantine

Tilstede: 37 medlemmer

a) Konstituering

- Godkjenning av innkalling og dagsorden

Årsmøtet var annonsert i Fædrelandsvennen. Årsmøtepapirene var lagt ut på Telfords Pub. Regnskap og valgkomiteens innstilling ble delt ut i møtet.

Vedtak: Innkalling og dagsorden enstemmig godkjent.

- Valg av møteleder og sekretær. Valg av to til å skrive under protokoll

Asbjørn Strømsvåg foreslått som møteleder.

Stein Chr Salvesen foreslått som sekretær

Berit Margaret Wilson og Erik Wilson foreslått til å skrive under protokoll

Vedtak: Asbjørn Strømsvåg enstemmig valgt som møteleder.

Stein Chr Salvesen enstemmig valgt som sekretær.

Berit Margaret Wilson og Erik Wilson enstemmig valgt til å skrive under protokoll.

b) Årsmelding fra styret

Møteleder gikk igjennom årsberetning.

Vedtak: Årsberetning enstemmig godkjent

c) Regnskap med revisors bemerkning

Kasserer gikk igjennom regnskap med revisors bemerkninger.

Vedtak: Regnskap for 2007 enstemmig godkjent.

d) Innkomne saker:

Asbjørn Strømsvåg hadde levert inn følgende forslag til årsmøtet:

Årsmøtet godkjenner at styret får fullmakt til å dekke styremedlemmene og medlemmer av komiteer sine utgifter i forbindelse med oppdrag for CB-Ølets Venner

Vedtak: Forslaget enstemmig vedtatt

e) Valg:

Valgkomiteens leder Asbjørn Strømsvåg la frem valgkomiteens innstilling.

Leder:	Øyvind Lund	velges for 1 år
Kasserer:	Øystein Jensehaugen	ikke på valg (1 år igjen)
Sekretær:	Stein Chr Salvesen	velges for 1 år
Styremedlem:	John Olav Pfaff	velges for 2 år
Styremedlem:	Vilma Bazaes	velges for 2 år
Styremedlem:	Erling O. Berge	velges for 2 år
Varamedlem:	Jan Inge Rasmussen	velges for 1 år
Varamedlem:	Kirsten Sørtdalen	velges for 1 år

Forslag til valgkomite: Asbjørn Strømsvåg (leder), Kjell Antonsen og Gunnar Himberg

Vedtak: Alle valgt med akklamasjon

Styret oppnevner revisor

Styret oppnevner turkomite og krokomite

Valgkomiteen gjenvalgt etter forslag fra styret

Møtet hevet kl 19.35

Stein Chr Salvesen (referent)

/s/ Berit Margaret Wilson

/s/ Erik Wilson

Vedtekter for CB-ølets venner

§1 Venneforeningens navn er CB-ølets venner, stiftet 18. mai 1988

§2 Venneforeningens formål er;

- a) Å bevare det lokale bryggeri i Kristiansand
- b) Å videreutvikle et allerede eksisterende kjærlighetsforhold til det lokale bryggede øl.
- c) Spre informasjon, øke kunnskapen om, og respekten for CB-ølets kulturbærende tradisjoner

§3 Medlemskapet i venneforeningen er åpen for alle over 18 år. Bare fysiske personer kan tegne medlemskap.

§4 Venneforeningens styre skal bestå av leder, nestleder, kasserer, 2 styremedlemmer og 3 varamedlemmer. Funksjonstiden for leder, nestleder og kasserer og styremedlemmer er 2 år. Varamedlemmer velges for ett år. Leder, nestleder, kasserer, styremedlemmer og varamedlemmer kan gjenvelges. Det er kun medlemmer av foreningen som kan velges.

§5 Styret kan treffe vedtak når minst 4 medlemmer er tilstede og minst 3 er for vedtaket.

§6 Årsmøtet er CB-ølets venners høyeste organ

§7 Ordinært årsmøte avholdes hvert år innen utgangen av mai måned.

§8 Ekstraordinært årsmøte avholdes når minst 100 av foreningens medlemmer skriftlig krever det, og samtidig oppgir hvilke saker de ønsker behandlet. Medlemmene som krever ekstraordinært årsmøte må skrive fullt navn, adresse og medlemsnummer på egen liste. Styret og/eller revisor kan også innkalle til ekstraordinært årsmøte.

§9 Innkalling til ordinært årsmøte skal

kunngjøres i minst én Kristiansandsavis, og minst 30 dager før avholdelse. Innkallelsen skal opplyse om hvor og når årsmøtet skal avholdes, og frist for innsendelse av forslag medlemmene ønsker behandlet. Minst 14 dager før årsmøtet skal det offentliggjøres i en Kristiansandsavis om hvor medlemmene kan hente sakspapirene. Innkalling til ekstraordinært årsmøte skal kunngjøres i minst én Kristiansandsavis, og minst 14 dager før avholdelse. Samtidig skal det opplyses om hvor og når det ekstraordinære årsmøtet avholdes, samt hvor medlemmene kan hente sakspapirene.

§10 Saker som skal behandles på ordinært årsmøte er:

- a) Konstituering
- b) Årsmelding fra styret
- c) Regnskap med revisors beretning
- d) Behandle eventuelt innkomne saker
- e) Valg av medlemmene i styret som er på valg, valg av 3 varamedlemmer, valg av registrert revisor og valg av valgkomite, som skal bestå av leder og 2 medlemmer.

§11 Medlem av venneforeningen kan ekskluderes dersom han/hun bringer foreningen i vanry ved offentlige uttalelser eller handling. Eksklusjonen foretas av ordinært årsmøte med minst 2/3 flertall.

§12 Kontingenten "indeksreguleres" tilsvarende prisen for en tomkasse pluss 24 små tomflasker. Kontingenten er et engangsbeløp.

§13 Det styret som årsmøtet til en hver tid har valgt, har enerett til å bruke foreningens navn i en hver sammenheng.

§14 Endringer i vedtektene til venneforeningen kan bare besluttes av årsmøtet med minst 2/3 flertall.

§15 Ved opphør av venneforeningen tilfaller dets midler Bryggeriet.

Spesialmalteri i Danmark

Spesialmalteriet Børglum Kloster skal være klar for levering av spesialmalt til de mange danske mikrobryggeriene i løpet av 2008. Selv om det dyrkes mye korn til ølbrygging i Danmark må bryggerier med krav til spesialmalt kjøpe dette i utlandet. Men nå åpnes det altså for at man kan få kjøpt dette i Danmark. Malteriet lover høy kvalitet og sporbarhet ned til den enkelte mark hvor kornet er dyrket.

Gonzo på polet

Gonzo Imperial Porter fra amerikanske Flying Dog Brewery finnes nå i fullsortiment lista på Vinmonopolet. Ølet skal være inspirert av journalist og forfatter Hunter S. Thomson som ofte refererte til seg selv som "Dr. Gonzo", derav begrepet "Gonzo journalism". Best kjent i Norge er kanskje den filmatiserte romanen "Fear and Loathing in Las Vegas" med Johnny Depp på rollelista (bildet). Et vanvidd av en film. Og tilsvarende vanskelig å forholde seg til var VG's filmdom. Langt enklere er det å forholde seg til selve ølet, komplekst og rikt maltet på 8,7% med en overraskende men behagelig humlesnert. Ølet er et stykke over på den søte siden, men balanseres med alkohol og bitterhet til å fremstå som svært behagelig og et skikkelig koseøl. Vi klarer ikke å komme på en eneste grunn til at dette ikke skulle bli en storselger, så kjenn din besøkstid om du har et modent og kvalitetsbevisst forhold til øl.

Til vår alles kjære Rolf på CB-kjelleren !

Her kommer en hilsen og takk til deg fra fornøyde CB entusiaster! Takk for at du har stått på slik du gjør gjennom alle disse årene for at VI som er glad i VÅRT kjære ØL, kan ha noen virkelig hyggelige kvelder i kjelleren vår!

Vi som var tilstede 14. desember fikk lekker spekemat og nøt det med vårt herlige øl. Julestemning ble det! Tenk dere det dere CB elskere, uten Rolf og styret i CB-ølets venner hadde ikke dette vært mulig. Jeg bøyer meg i støvet for dere alle!

Men når jeg først har ordet her er det en ting jeg lurer på: Hva er egentlig vitsen med å ha en masse "innabords" FØR vi kommer i kjelleren da? Selv om CB er verdens beste øl! Vær så snill å husk det Rolf sa før vi gikk inn. Her gjelder samme regler som på andre restauranter. Ikke vis deg synlig beruset, og IKKE ta med øl ut når dere skal ta en røyk. Ikke hyl og skrik ute! Det er naboer her og. Nå tror dere sikkert jeg som skriver dette er både prippen og grinete.

Men jeg er kun et vanlig aktivt medlem som har lyst til at disse hyggelige kveldene på kjelleren kan få fortsette. Heldigvis er de som bryter reglene i et veldig mindretall.

Hilsen et medlem som hygget seg stort 14. desember i fjor.

Aktiv medlemnr. 0120

Send **ekte postkort** via mobilen

Prøv tjenesten før du reiser på ferie... Vi lar deg nemlig prøve første postkortet GRATIS. Aktiver gratiskortet ved å sende SMS- melding:

POSTKORT CB til 2001 (kr 1,-)

Foto: Sigrun Heredahl

Du kan fra hvor som helst sende dine bilder som ekte postkort via MMS, wap eller web!

Slik kan du send postkort via MMS:

Ta bilde/finn bilde, Legg telefonnummer til mottaker og din hilsen. Send dette som MMS med kodeordet POSTKORT til 2001.

Pris kr 25,- pr kort inkl. trykk og porto
(operatørpris kommer i tillegg)

Chess

NB! Vi finner adressen med et telefonkatalogoppslag. Du betaler ingenting ekstra!*

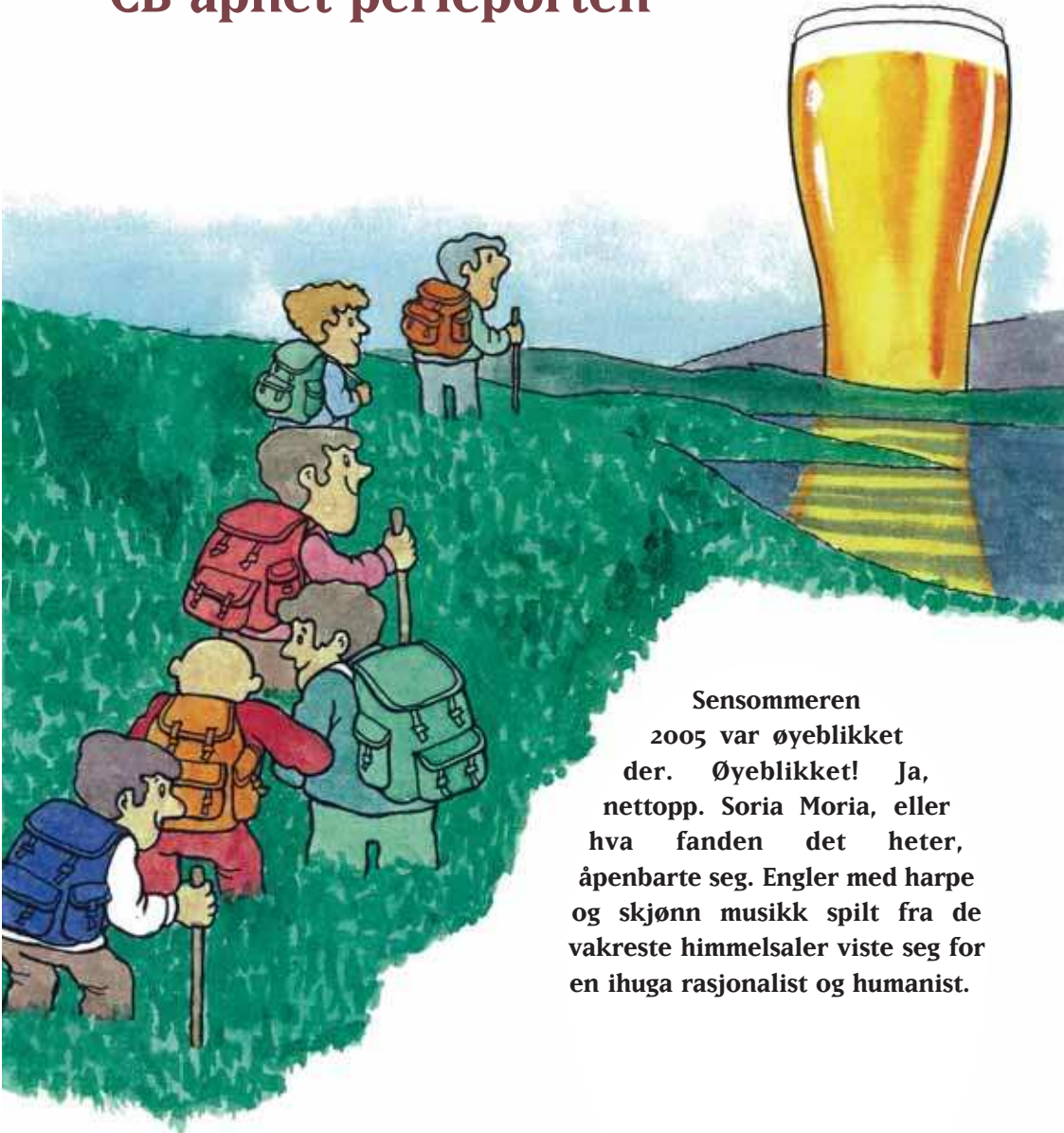
* Noen har hertemelig nummer eller er reservert for slike telefon-oppslag, du betaler ikke noe for ordren latesom operatørkostnaden hvis vi ikke finner adressen!

Pris kr 25,- pr kort,- inkl. porto, trykk og forsendelse .Du betaler vanlig mobil-takst for MMS, wap eller web-tjenester (se priser hos din operatør) Vi trykker postkortet og sender til adressaten (i Norge) innen 24 virketimer. Du trenger ikke være Chess-kunde for å bruke tilbudet. Send også postkort fra wap eller vår websiden <http://postkort.mobi>

Soria Moria i Jotunheimen

- Historien om hvordan
CB åpnet perleporten

Sensommeren
2005 var øyeblikket
der. Øyeblikket! Ja,
nettopp. Soria Moria, eller
hva fanden det heter,
åpenbarte seg. Engler med harpe
og skjønn musikk spilt fra de
vakreste himmelsaler viste seg for
en ihuga rasjonalist og humanist.

Ja, så sterkt må det sies. Tro meg, de følgende linjer vil påvise at det faktisk finnes mer mellom himmel og jord enn de fleste andre steder.

Stikkordet, venner, er som dere nok allerede har annammet: Øl. Kaldt pilsnerøl fra boks og fat, servert midt i Jotunheimen med Store Skagastølstind og fjellrekken Hurrungane som bakteppe.

Etter sju timers vandring fra turisthytta Turtagrø ynnet vi Skogadalsbøen. Ryktene fortalte at det ville bli problemer med plass på hytta på grunn av stor vandrertrafikk i fjellet. Undertegnede og en til i følget på 25 løp i forveien for å sikre oss best mulig plass for oppholdet fram til neste dag.

Da husket jeg at jeg hadde en boks CB i sekken, innpakket i vått avispapir, klar til å legges i sola til avkjøling. Ja, det er faktisk mulig, en reaksjon oppstår og lykken trer fram.

Den skulle nytes ved ankomst hytta. Nytelsen ble total.

Min venn, sogningen Erik, så at noe skjedde. Han lurte et øyeblikk på om den hellige ånd hadde tatt bolig i meg.

Nei, det var nok den heldige hånd som var på ferde. Den som holdt rundt den duggende metallboksen. Som den rause person jeg forsøksvis er rakte jeg boksen til Erikèn, som utbrøt på korthogd sognamoul:
- Jou, jou, jou!

Det holdt, det, gitt.

Tonen var satt, gleden fylte våre struper.

Da var det jeg så det!

Bak skranken, til høyre for hyttebestyreren, sto en tappekran. En tappekran! – Hva kommer det ut av den kranen der? Det skulle ikke være øl, vel?

- Jo, min gode sørlending, der renner det øl. Vi har bevilling, tappekran og ølfat.

- Og prisen for en halvliter her inne i fjellreinens rike?

- 50 kroner.

-Jøss, det lar seg høre.

Vi visste at et kvarters tid bak oss kom resten av følget hausende, tørste og svette.

Ingen av dem var kjent som utørste av natur, så det var kort vei fra tanke til handling. Vi rekvirerte brett, mange glass og fikk vår nye bestevenn bak disken til å fylle glassene straks han så folket oppe i lia.

Der dukket de opp, han- og hunnkjønn i uskjønn forening. Først en liten sving, før de kom gående mot turisthytta.

Da dukket to lett middelaldrende menn fram med hvert sitt bærebrett fylt med duggfrisk pils. Reaksjonen lar seg snaut gjenfortelle. Ingen sa noe, de bare så på oss med dådyrøyne, lik bortkomne får som kommer hjem til far og blir tatt i mot med betingelsesløs kjærlighet.

Slik følte vi oss også, som de beste blant de gode, som livgiveren til de uttørkede i ørkenen - de som ville alle vel.

Få ord ble sagt. Når sant skal sies ble ingen ord sagt. Blikk kunne tale. Lykkelige smårap kunne tale.

Gnagsår over skuldrene, ditto på hælene, verkende rygg, bannord i kjeften – alt ble blåst ad helvete ad. Hvis legestanden hadde visst hva som læger folks plager hadde yrkesgruppen vært på trygd. Så enkelt, til en egenandel av kun 50 kroner.

At egenandelen økte etter hvert som kvelden henskred har ingenting i denne sammenheng å gjøre.

-Kor e' alle heltene hen, sang Jan Eggum. Jeg og Erikèn hadde svaret på rede hånd. Vi var heltene, og visste å nyte øyeblikkets sødme.

Senere fikk jeg spørsmål om hvordan det går an å få en så lysende ide at man kjøper øl til alle sine venner etter å ha gått i sju timer.

- Det heter talent. Innlevelse i andre menneskers livssituasjon. Empati, også kallet.

- Men, vi fikk det jo på regningen?

- Ja visst, nevnte jeg ikke talent.

Tekst: Erling Berge

Illustrasjon: Truls Næss

Det lykkelige byttet

Følgende er en sann historie fra virkeligheten. Fra den gang man reiste på tommelen eller per tog i Europas sydligere egne. En enkelt-episode fra ens smått mangslungne liv har brent seg fast, for siden å bli sittende.

Astedet er en liten landsby noen mil syd for Barcelona. Hvorfor i helsike befinner jeg meg her, forlatt av denne verden som byen er? Jo da, toget har kollapset, og vi må overnatte for å vente på et nytt tog neste dag. I sola er det 35 grader, det er rett og slett et lite helvete.

Min venn og jeg går innpå nærmeste sjappe, et heller lugubert sted, men hvor man etter all sannsynlighet kan få noe kaldt i et glass. Da får verten øye på min Bergans ryggsekk av eldre årgang, og utbryter:

- Muito practico, eh?

- Jo visst, er den praktisk, repliserer jeg på kristiansandsk.

Vår nye venn slår over på et slags engelsk.

– Cerveja mot sekken? Jeg mister munn og mæle. Fyren går bort til et hjørne i sjappen, der det står en brønn. En brønn! Han haler opp kaldt øl fra snøret. Scenen er bisarr. Langsamt løsner han flasken fra snoren, og setter den på bordet.- Kjenn, min venn.

Jeg kjenner. Det var som å ta på kald snø, og jeg hikster: OK!

Den ondskapsfulle flirte, noe han kunne spart

seg. For jeg har aldri angret på byttet. Min reisekompanjong hadde en skulderveske til erstatning, og vi fikk lurt ut tre øl hver av verten.

Vi var i en annen verden. Dæggern døtte så godt det smakte. Spanske klassiske kunstnere danset foran øyeeplene. El Greco og Pablo Picasso var vår nye tjommier for en stakket stund.

Det var et av de mest himmelsk ekstatiske øyeblikk i historien. Og vi var der da det skjedde. Den lille fillebyen var blitt til en metropol. Den gamle feite kjerringa ved nabobordet var omgjort til en ildfull forførerisk seniorita. Og vi, vi bare nøt. Verten var like lykkelig, han hadde tatt sekken på ryggen og vandret rundt med et smil rundt kjeften. Rundt og rundt.

Han hadde visst alltid ønsket seg en ryggsekk...

Tekst: Erling Berge

Vinnere av CB-produkter

Følgende heldige har vunnet en kasse med duggfrisk drikke fra CB. Vinnerne er tilskrevet.

Desember 2007

Medlem 4995: Johnny Thommesen

Medlem 6580: Anita Funk

Januar 2008

Medlem 4180: Jan Erik Ramse

Medlem 3398: Linda Tveiten

Februar 2008

Medlem 374: Enok Schikora

Medlem 7344: Morten Alexander Nilssen

Mars 2008

Medlem 5168: Kjell Arne Holen

Medlem 2058: Gunnar Pedersen

A-medlemmer

Desember: Inger Iversen (nr. 112)

Januar: Arne Holt (nr. 156)

Februar: Frode Vestgarden (nr. 295)

Mars: Åsta Danielsen (nr. 304)

VELKOMMEN TIL LONDSKRÅGA - EN BYDELSPUB MED SJARM

Jansons frestelse

Lyst på noe knakende godt, som sammen med kald CB og en snaps går over en i annen dimensjon?

Vi kaster øynene over kjølen og byr på Jansons frestelse. Retten er svært enkel, og lages uten dikkedarer av selv en amatør uti kjøkkenveien.

Man tager: Rå poteter, en boks ansjos, noen løk, fløte og smør.

Potetene skrelles og kuttes i tynne skiver. Bruk gjerne ostehøvel. Løken kuttes også i skiver. Ansjosene fileteres, hvis du ikke kjøper ferdig filetert ansjon, som ikke er like godt, men som greit går an.

Smør en høy ildfast form, fyll den lagvis med poteter, løk og ansjosbiter av filetene. Gjenta prosedyren helt til formen er full. På toppen skal det ligge et potetlag.

Hell over fløte, noen gode spiseskjeer. Bruk ansjossausen til ytterligere spredning. Ikke spar! Litt rasp på toppen og noen gode smørklatter.

Putt i ovnen på 250 grader i en time.

Legg noen ansjosfileter i stjerneform på toppen før servering.

Finne fram det faste følget, og dine venner vil bære deg på gullstol etter måltidet.

Tekst: Erling Berge

Hestfør og ølfør

De nordeuropeiske broderskap – gildene – møttes rundt bordet til samdrikking. Øl måtte være tilstede for å gi en avtale rettskraft. I Gulatingsloven heter det at ingen skal skifte arv etter en mann – gjøre ham umyndig – så lenge han har sitt vett, er hestfør og ølfør.

Byens pub i over 20 år

SIXPENCE

PUB

DUGGFRISKT KILDEVANN FRA CB • BILJARD • DART • JEVLIG KONserter

Åpent hver dag kl. 12.00-03.00 - Kirkegt. 7 - Kristiansand - Telefon 38 02 45 16

Makrellen er på vei...

• MED TE'AN I TANGA •
BAR • BISTRO
MAKRELLEN
RESTAURANT
FISKEBRYGGA KRISTIANSAND

WWW.QUART.NO

GNARLS BARKLEY(US)
KINGS OF LEON(US)
RÖYKSOPP(NO)
KAIZERS ORCHESTRA(NO)
THE HIVES(SE)
MORE TO COME...

ANTI-FLAG(US) **ANE BRUN**(NO)
CLUTCH(US) **CRADLE OF FILTH**(UK)
DEATH CAB FOR CUTIE(US) **INTERPOL**(US)
JASON MRAZ(US) **JUSTICE LIVE**(FR)
KENT(SE) **KINGS OF CONVENIENCE**(NO)
MADCON(NO) **THE STREETS**(UK)

HÅKAN HELLSTRÖM(SE) **COBBLESTONE JAZZ**(CAN)
DIGITALISM(GER) **DILLINGER ESCAPE PLAN**(US)
DIZZEE RASCAL(UK) **I'M FROM BARCELONA**(SE) **KATE NASH**(UK)
THE ENEMY(UK) **THE GRAND**(NO) **UNKLE**(UK)

BATTLES(US) **EDAN WITH GUEST DAGHA**(US) **JOHNOSS!**(US)
KOOL KEITH / AKA DR. OCTAGON(US) **LAURA MARLING**(UK) **LIARS**(UK)
NILE(US) **REAL ONES**(NO) **SAUL WILLIAMS**(US)
THE LIONHEART BROTHERS(NO) **THE YOUNG KNIVES**(UK)
TOTALT JÄVLA MÖRKER(SE)

ANNA JÄRVINEN(FI) **ASOBI SEKSU**(FIN) **BENEA REACH**(FIN) **DAVY JONES' LOCKER**(FIN)
FIGUR FLINT(FIN) **FRIENDLY FIRES**(FIN) **FUTURE OF THE LEFT**(FIN) **HOLY FUCK**(FIN)
JOHN & JENNIFER(FIN) **KEEP OF KALESSIN**(FIN) **MARIA DUE**(FIN) **O'DEATH**(FIN)
PARTS & LABOR(FIN) **ROCKETTOTHESKY**(FIN) **TAXI TAXI**(FIN)
THE MEGAPHONIC THRIFT(FIN) **WILDBIRDS & PEACEDRUMS**(FIN)

KLUBB QUART: **AUDION LIVE**(FIN) **CASIOKIDS**(FIN)
DATA ROCK(FIN) **LYKKE LP**(FIN) **SHINING**(FIN) **SPANK ROCK**(FIN)
SURGEON LIVE(FIN) **THREE TRAPPED TIGERS**(FIN)
TRETEMPELLER IN CONCERT(FIN) **TOLZ IN THE SKY**(FIN)
AND MORE TO COME...

QUART08
KRISTIANSAND 2-5 JULI

Åpning for privatimport av alkohol

NTB melder at Helse- og omsorgsdepartementet har varslet EFTAs overvåkingssorgan ESA om at de tar sikte på å oppheve forbudet mot privatimport av alkohol våren 2009. Norske alkoholavgifter skal fortsatt betales ved utlevering til kjøper, i tillegg til at frakten må betales av den som bestiller fra utlandet. Krav til alder og utleveringstider, skal også gjelde ved privatimport. Dette er med bakgrunn i den svenske Rosengren-saken som ble avgjort i juni 2007. Avholdsorganisasjonen Juvente er skeptisk til dette og tviler på at alle landets post i butikk-filialer er i stand til å håndheve aldersgrensene. Vi kan berolige dem med at en ordning med utlevering av alkoholholdige varer gjennom post og post i butikk allerede har eksistert i mange år uten nevneverdige problemer. De postansatte er trent i dette gjennom Vinmonopolets nettsalg og i tillegg har vi en ordning med at personnummer må oppgis ved fortolling.

Bryggeri og ølbutikk hjelper barn i Afrika

Det danske bryggeriet Mikkeller har i samarbeid med Ølbutikken i København auksjonert bort 40 nummererte og signerte flasker av Barrel Aged X Imperial Stout 2007. Ølet på hele 15% er lagret åtte måneder på sherryfat og er kun tilgjengelig via denne auksjonen. Alle inntekter av salget går uavkortet til et prosjekt som skal fremme forståelsen av demokrati blant barn og unge i Mosambik. Resultatet av auksjonen resulterte i totalt 6925 euro og dyreste flaske ble solgt for 579 euro. Dette tilsvarer rundt 4.500 kroner og er så vidt oss bekjent det dyreste øl som noensinne er solgt i Danmark.

Lunch på bryggekannten

HARTMANN'S LUNCHBUFFET serveres hver dag fra 11.00-15.00

Forsyn deg fra vår bugnende buffet med varme og kalde retter fra det norske, spanske og italienske kjøkken. Spis så mye du vill!

kun kr 179,- pr. person

Østre Strandgate 2a • Kristiansand
Bordbestilling 38 12 07 21
www.hartmannsbrygge.com

**BRYGGET PÅ
KJÆRLIGHET OG
KILDEVANN**